

Nr 30.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Kristianstad m. fl., om ökat anslag till kulturhistoriska museet i Lund.

Kulturhistoriska museet i Lund eller »Kulturen», såsom dess namn mera allmänt lyder, är känt icke blott över hela vårt land utan långt utanför dess gränser. Under en mer än femtioårig tillvaro har museet under ständigt samlande och utbyggande vuxit till landets största kulturhistoriska museum utanför huvudstaden, ja, i vissa fall centralmuseernas like och överman. Man behöver blott hänvisa till den europeiskt ryktbara samlingen av keramik vid museet eller den även efter internationella mått enastående stadsarkeologiska samlingen för att erhålla en uppfattning om detta museums betydelse sett ur vidare synpunkter än de rent provinsiella.

Genom den bredd »Kulturen» sålunda erhållit ha dess samlingar höjt sig över det vanliga provinsmuseets nivå, ehuru väl huvudparten av museets föremålsbestånd och tyngdpunkten av dess verksamhet alltid förankrat det vid de sydsvenska landskapen och särskilt Skåne, vars centralmuseum det blivit. Dess läge i Sydsveriges universitetsstad, där samlingarna under ett allt mer ökat kulturhistoriskt studium komma den studerande ungdomen till nytta, har givit en logisk bakgrund till museets omfattning.

Museets tillkomst har varit förbunden med en oavlätlig kamp för att ekonomiskt säkerställa dess utveckling och bestånd. Dess kraftigaste växt skedde efter 1922, då Kungl. Maj:t under några år beviljade museet tilldelning av lotterimedel. Under denna tid erhöll »Kulturen» sitt nuvarande utseende. Museet omfattar en samling av mer än 300.000 föremål inrymda i tjugo byggnader och besökes av omkring 25.000 personer årligen. I mellersta Skåne äger »Kulturen» dessutom en gammal bondgård, Östarp, som delvis drives efter gamla metoder med gamla husdjursraser. Detta »levande museum» har till uppgift att bevara ett stycke gammaldags bondekultur i naturlig omgivning.

Den senaste periodens snabba, statsunderstödda utveckling har likväl för museets ekonomi medfört konsekvenser, om varit omöjliga för denna att bära. Genom särskilt tillkallade sakkunniga lät statsrådet och chefen för kungl. handelsdepartementet år 1933 utföra en utredning om museets ekonomi, vilken utmynnade i ett förslag till sanering därav, avseende att genom årliga anslag av lotterimedel under tio år avlyfta föreningens skuldbörda. Två sådana anslag ha tills dato beviljats.

Genom den omfattning museet erhållit både till föremål, tomter och hus ha omkostnaderna för museets skötsel stigit utan att motsvarande höjning i dess budget kunnat erhållas. Tvärtom har från statens sida en sänkning av det årligen beviljade anslaget till dess drift ägt rum. Detta har varit desto kännbarare som statens årliga anslag under större delen av museets tillvaro

utgjort kärnan av museets inkomster. Sedan 1919 har detta anslag utgått med följande belopp:

1919—1921	kr. 25.000:—	1928—1931	kr. 30.000:—
1922	30.000:—	1932	25.000:—
1923—1927	25.000:—	1933—1934	22.000:—

Såsom synes har »Kulturen» de senaste åren trots en betydande utvidgning med därav följande behov av ökade driftmedel fått vidkännas kraftiga sänkningar i statsanslaget.

Med år 1934 erhöll museet en ny ledning, på vars axlar vilar uppgiften att konsolidera »Kulturen» ekonomiskt och musealt. Ledningen har under den tilländalupna tiden lyckats tillvinna sig förtroende för sin verksamhet inom Lund, vilket resulterat i en höjning av stadsfullmäktiges årsanslag med 2.000 kronor och sparbankernas med 4.000 kronor, så att det sammanlagda anslaget från provinsen nu utgår med 20.300 kronor.

Såsom framgår av bifogade budgetuppställning för år 1935 kommer museet att arbeta under synnerligen tryckta ekonomiska förhållanden. Jämföres denna med den av de sakkunnige föreslagna normalbudgeten, som slutar på ett belopp av 100.000 kronor och som upptager ett statsanslag av 50.000 kronor, framstår förstnämnda budgetuppställning såsom nödbudget än tydligare. Och likväl räknas i 1935 års budget med ett från 22.000 kronor till 30.000 kronor förhöjt statsanslag. Skulle denna förhöjning utebliva kommer även den nödortfuga driften av museet att med svårighet kunna upprätthållas.

En höjning av statsanslaget under innevarande år till tidigare tilldelade 30.000 kronor skulle giva »Kulturens» ledning andrum till befästade av museets ställning inom provinsen och möjlighet till de oundgängligen nödvändiga underhållsarbeten på museets många byggnader, som hota att förfaras. Att uppskjuta sådant underhåll är för flera av byggnaderna nu liktydigt med obotlig skada. Tydligt är också att ett sådant uppskjutande även innebär ett förnyat ökande av museets skuldbörda genom framtida drygare omkostnader till förfång för den saneringsplan, som Kungl. Maj:t genom beviljande av lotterimedel har önskat se verkställd.

Det är också tydligt, att ett handtag till »Kulturen» just nu skulle bereda ledningen den välbehövliga arbetsro, som befrielsen från överhängande ekonomiska bekymmer skänker, så att icke arbetskrafterna i alltför stor utsträckning behöva anlitas till anskaffande av medel för museets dagliga drift. Museet behöver komma in i den arbetstakt, som skall giva dess betydande samlingar värde för det allmänna. Universitet, skolor och allmänhet böra beredas tillfälle i större utsträckning än vad nu är fallet att tillgodogöra sig dem. Härtill fordras en effektiv bearbetning och komplettering av samlingarna. Kunna museets arbetskrafter ej få tillfälle härtill utan ständigt behöva anlitas till anskaffande av driftmedel torde därmed den viktigaste sidan av museets verksamhet vara förfelad.

I stark känsla av att ett förhöjt statsanslag till Kulturhistoriska Föreningen för södra Sverige skulle vara av utomordentlig betydelse för upprätthållandet

och ytterligare förkovran av denna för landets kultur viktiga verksamhet och medföra verklig nytta för landets kulturminnesvård våga vi vädja till riksdagen om dess hjälp och bistånd.

Under åberopande av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta tilldela Kulturhistoriska Föreningen för södra Sverige ett anslag av 30.000 kronor för budgetåret 1935/1936.

Stockholm den 16 januari 1935.

Joh. Nilsson
i Kristianstad.

Joh. Nilsson
i Malmö.

K. von Geijer.

Elof B. Andersson.

And. Henriksson.

Budget för år 1935.

Inkomster:

1. Anslag av staten	30.000:—	
staden Lund	10.000:—	
Malmöhus läns landsting	2.300:—	
sparbankerna	10.000:—	52.300:—
2. Inträdesavgifter		10.000:—
3. Medlemsavgifter		2.000:—
4. Hyror och naturaförmåner: Adelgatan	2.000:—	
Dr Karlin.....	2.000:—	
Vaktmästarna	1.000:—	5.000:—
5. Försäljning av trycksaker		500:—
6. Räkter och utdelning å brandbrev		500:—
7. Räkter av donationsfonder:		
från Fahlbeckska fonden	5.630:—	
Ole Olsens kramiske Legat	950:—	
B. & Sv. Bengtssons fond	800:—	
Thomanderska fonden	500:—	
Sk. Brandförsäkr. fond	300:—	
andra fonder	270:—	8.450:—
8. Östarp: avkastning av gästgiveriet		5.000:—
9. Diverse inkomster: tavern och trädgård		800:—
10. Konserveringsanstalten		2.000:—
		<u>Kr. 86.550:—</u>

Utgifter:

1. Löner: Intendenten	10.000:—	
Amanuens	5.500:—	
D:o	5.000:—	
Skattmästare	1.500:—	
Kontorsbiträde	1.800:—	
Rustmästare incl. naturaförmåner	3.000:—	
Vaktmästare »	2.500:—	
D:o	1.200:—	
Konservator	3.700:—	
Konservatorsbiträde	900:—	
Smed	1.560:—	
Bildhuggarelärl.	780:—	
Konservatris	1.800:—	
Konserveringsanstalten	2.000:—	
Vaktflickor	2.800:—	
Nattvakt, kvartalsstädning m. m.	1.800:—	
Siffergranskning	100:—	
Pension åt intendenten Karlin, därav av Fahlbeckska fondens avkastning 5.630:—	7.000:—	52.940:—
2. Expenser åt intendenten		2.500:—
3. Naturaförmåner åt intendenten		2.500:—
4. Reparationer och underhåll av fastigheterna, därav till Tho- manderska huset enligt Thomanderska fondens bestäm- melser 500:—		8.000:—
5. Skatter, riks- och brandförsäkringar		3.600:—
6. Belysning, vatten, värme, renhållning		6.000:—
7. Resor, frakter, porto, telefon m. m.		1.600:—
8. Annonser, tryck, skrivmaterial		2.000:—
9. Trädgårdens underhåll		100:—
10. Utgifter för musik m. m.		500:—
11. Materiel för konserveringsanstalten		500:—
12. Oförutsedda utgifter		1.810:—
13. Utgifter för Östarp		1.000:—
14. Inköp till samlingarna: därav i enlighet med bestämmelserna i resp. donationsbrev:		
Ole Olsens keramiske Legat	950:—	
Beata o. Sv. Bengtssons fond	800:—	2.500:—
15. D:o till bibliotek och arkiv		1.000:—
		<u>Kr. 86.550:—</u>